

บทที่ 4

การคำนวณค่าแปรราคาเงาของ Traded Goods

4.1 การจำแนกกลุ่มสินค้า

ตามที่ได้อธิบายไว้แล้วในบทที่ 2 วิธีการประมาณการค่าแปรราคาเงา traded goods ที่ใช้ในที่นี่จะใช้ราคาตลาดโลกเป็นราคาเงา โดยอาศัยข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ แต่โดยที่สินค้านี้มีมากมายไม่สามารถจะคำนวณค่าแปรราคาเงาของสินค้าทุกชนิดได้ ดังนั้นเพื่อความสะดวกจึงแบ่งสินค้าออกเป็นกลุ่ม แล้วจึงทำการคำนวณค่าแปรราคาเงากลุ่ม (group conversion factor : GCF) ซึ่งเมื่อพิจารณาการจำแนกกลุ่มสินค้าที่ทำการซื้อขายระหว่างประเทศในปัจจุบันแล้ว จะพบว่ามีการใช้ระบบการจำแนกแตกต่างกัน 4 ระบบ คือ

(1) การจำแนกสินค้าตามระบบมาตรฐานระหว่างประเทศ (The Standard International Trade Classification : SITC) เป็นการจำแนกตามลักษณะของตัวสินค้าอย่างตรงไปตรงมา ตามที่ได้มีการตกลงและยอมรับกันในระดับระหว่างประเทศ โดยแบ่งสินค้าออกเป็น 10 หมวด ได้แก่

1. อาหาร
2. เครื่องดื่มและยาสูบ
3. วัตถุดิบ
4. น้ำมันเชื้อเพลิงและสิ่งหล่อลื่น
5. น้ำมันจากพืชและสัตว์
6. เคมีภัณฑ์
7. สินค้าตัดอุตสาหกรรม
8. เครื่องจักรและยานพาหนะ
9. สินค้าตัดอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด
10. สินค้าเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ

(2) การจำแนกสินค้าตามระบบพิกัดศุลกากร มี 2 ระบบย่อย คือ²⁰

1. ระบบคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร (Customs Co-operation Council Nomenclature : CCCN) เป็นระบบการจำแนกประเภทพิกัดสินค้าเข้าตามระบบสากล เพื่อจัดเก็บภาษีศุลกากร* พิกัดศุลกากรระบบ CCCN ได้แยกประเภทพิกัดสินค้ามีรายละเอียดในระดับรหัส 4 ตัว และแบ่งสินค้าออกเป็น 21 หมวด 99 ตอน (Chapter) จำนวน 1,092 ประเภทพิกัด (ตามเลข 4 หลัก)

2. ระบบฮาร์โมนไนส์ (Harmonized System : HS) เป็นระบบที่พัฒนามาจากระบบ CCCN เนื่องจากเทคโนโลยีทางอุตสาหกรรม ตลอดจนสินค้าที่ค้าขายกันพัฒนาไปเป็นอันมาก มีสินค้าใหม่ ๆ หลายชนิดที่มีได้ระบุไว้ในพิกัดศุลกากรแบบ CCCN จึงทำให้ประเทศสมาชิกของคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร (Customs Co-operation Council) ได้ร่วมกันยกร่างพิกัดศุลกากรฉบับใหม่ขึ้น** โดยมีการแยกประเภทพิกัดให้มีความละเอียดขึ้น กล่าวคือแบ่งสินค้าออกเป็น 21 หมวด 97 ตอน (เว้นตอนที่ 77 ไว้ใช้ประโยชน์ภายใน ส่วนตอนที่ 77 เดิมในระบบ CCCN ได้ย้ายไปบรรจุไว้ในตอนที่ 81 สำหรับตอนที่ 98 และ 99 เว้นว่างไว้เพื่อให้แต่ละประเทศกำหนดสินค้าเพิ่มเติมตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ) ประกอบด้วยจำนวนพิกัดทั้งสิ้น 1,241 ประเภทพิกัด (ตามเลข 4 หลัก) และจำนวน 5,019 ประเภทพิกัดย่อย (ตามเลข 6 หลัก)

(3) การแยกสินค้าตามลักษณะเศรษฐกิจ (Economic Classification) เป็นการจำแนกสินค้าออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. สินค้าบริโภค (Consumer Goods)
2. สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป (Intermediate Products and Raw Materials)
3. สินค้าทุน (Capital Goods)
4. สินค้าอื่น ๆ (Other Goods)

²⁰ กรมศุลกากร, รายงานประจำปี 2531. หน้า 44

* ประเทศไทยได้นำมาใช้ตั้งแต่ปี 2503

** ปัจจุบันกรมศุลกากรได้นำพิกัดระบบ HS มาใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2531

(4) การจำแนกสินค้าเป็น ผลิตภัณฑ์น้ำมัน และสินค้าที่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์น้ำมัน²¹

การจำแนกกลุ่มสินค้าทั้ง 4 ระบบดังกล่าวได้มีการนำไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมของแต่ละลักษณะงาน เช่น การจำแนกกลุ่มสินค้าตามระบบ SITC จะมีการใช้มากเมื่อต้องการแสดงสถิติการค้าเปรียบเทียบกับระหว่างประเทศ การจำแนกกลุ่มสินค้าตามระบบ CCCN และ HS จะใช้สำหรับแจกแจงประเภทสินค้าเพื่อเก็บภาษีอากร ส่วนการจำแนกกลุ่มสินค้าตามลักษณะเศรษฐกิจ นั้นใช้สำหรับการศึกษาวิเคราะห์ในทางเศรษฐศาสตร์

เนื่องจากการศึกษานี้ต้องการหาค่าแปรราคาเงา traded goods สำหรับใช้วิเคราะห์โครงการ ดังนั้นกลุ่มสินค้าที่จะคำนวณหาค่าแปรราคาเงาไว้นั้น ควรที่จะสื่อลักษณะสินค้าที่ใช้หรือเกี่ยวข้องกับโครงการทั่ว ๆ ไป ขณะเดียวกันก็ควรที่จะอยู่ในกรอบของการจัดกลุ่มสินค้าที่ใช้สำหรับการศึกษาและวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐศาสตร์ด้วย ดังนั้นในที่นี้จึงได้จำแนกกลุ่มสินค้าเป็นไปในลักษณะผสมผสานระหว่าง 2 ประเด็นข้างต้น ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้รายการ

I	กลุ่มสินค้าบริโภค (Consumer Goods) แยกเป็น
Ii	อาหาร และ เครื่องดื่ม (Food and Beverage) และ ยาสูบ (Tobacco Product) ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์นม อาหารสำเร็จรูป ผักและผลไม้ ชา กาแฟ เครื่องเทศ ยาสูบ และผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ
Iii	ยาและเวชภัณฑ์ (Medicinal and Phamaceutical)
Iiii	เสื้อผ้าและรองเท้า (Clothing and Footwear)
Iiv	สินค้าที่ใช้ในครัวเรือน (Household Goods) ประกอบด้วย เครื่องแต่งเรือน เครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ไม้เฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์ไม้ และ ผลิตภัณฑ์หนัง
Iv	รถยนต์ส่วนบุคคล (Private Cars)

²¹ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. "สินค้าเข้าจำแนกตามลักษณะทางเศรษฐกิจ."

- Ivi ข้าว (Rice)
- II กลุ่มสินค้าวัตถุดิบ และกึ่งวัตถุดิบ (กึ่งสำเร็จรูป) (Intermediate Goods) แยกเป็น
- IIIi สินค้าวัตถุดิบ และกึ่งวัตถุดิบที่ใช้ผลิตสินค้าบริโภค (Intermediate Goods for Consumer Goods) ได้แก่ เคมีภัณฑ์ และสินค้าวัตถุดิบ และกึ่งวัตถุดิบที่ใช้ผลิตสินค้าบริโภคอื่น ๆ อันประกอบด้วยผลิตภัณฑ์จากสัตว์และพืชที่ยังไม่สำเร็จรูป ไบยาสูบและส่วนประกอบในการผลิตยาสูบ กระดาษเส้นใยและเส้นด้าย อัญมณีและโลหะมีค่าที่ใช้ในอุตสาหกรรมเครื่องประดับ
- IIIii สินค้าวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าทุน (Intermediate Goods for Capital Goods) ประกอบด้วย แร่ธาตุ โลหะ และอโลหะต่าง ๆ
- III กลุ่มสินค้าทุน (Capital Goods) ประกอบด้วย เครื่องจักรไฟฟ้า และเครื่องจักรที่ไม่ใช้ไฟฟ้า และส่วนประกอบและสินค้าทุนอื่น ๆ นอกจากเครื่องจักร เช่น ปุ๋ย หลอดท่อต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์จากแก้ว และแร่ธาตุอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์ยาง สิ่งทอกรรมทำด้วยโลหะ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์และเครื่องมือเกี่ยวกับสายตา อากาศยาน เรือ และรถจักรที่ใช้ราง เป็นต้น
- IV วัสดุก่อสร้าง (Construction Materials) ประกอบด้วย ซีเมนต์ และวัสดุก่อสร้าง
- V ยานพาหนะและชิ้นส่วน (Vehicle and Parts) ประกอบด้วยรถยนต์ (ยกเว้นรถยนต์ที่ใช้เพื่อการขนส่งส่วนบุคคล) รถโดยสาร รถบรรทุก แอสซีลล์ ตัวถัง และยางรถยนต์
- VI เชื้อเพลิงและสิ่งหล่อลื่น (Fuel and Rubricant) ประกอบด้วย ถ่าน ถ่านหิน ถ่านโค้ก น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล น้ำมันก๊าด น้ำมันหล่อลื่น ยางมะตอยและอื่น ๆ
- VII สินค้าอื่น ๆ (Other Goods) ได้แก่ ศิลปวัตถุ ยุทธภัณฑ์ (military goods) เป็นต้น

อนึ่ง สินค้าที่มีได้นำมารวมในการศึกษานี้ ได้แก่ ทองคำแท่ง ทั้งนี้เพราะการนำเข้าทองคำแท่ง เป็นการนำเข้าตามนโยบายของรัฐบาล ตามภาวะเงินสำรองของประเทศ

4.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

จากนิยามค่าแปรราคาเงา คือสัดส่วนระหว่างราคาเงาต่อราคาตลาด ในที่นี้ราคาเงา ได้แก่ ราคาตลาดโลก หรือราคาผ่านแดน ดังนั้น ค่าแปรราคาเงาตามวิธีการที่ศึกษาจึงได้แก่ สัดส่วนระหว่างราคาตลาดโลก ต่อราคาภายในประเทศ

โดยที่ลักษณะของสินค้าส่งออกและนำเข้าของประเทศตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 นั้น สรุปได้ว่า แบบจำลองการส่งออกนำเข้าของประเทศไทย ไม่น่าจะเป็นไปตามระบบการแข่งขันสมบูรณ์ ดังนั้น ราคาเงาของ traded goods จึงได้แก่ MER ในกรณีการส่งออก และ MIC ในกรณีการนำเข้า และควรจะเป็นราคาที่ project site ด้วย กล่าวคือ ถ้าเป็นการนำเข้าจะต้องรวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า ซึ่งในที่นี้ จะเรียกค่าใช้จ่ายเหล่านี้ว่าเป็น handling charges (HC) แต่ถ้าเป็นการส่งออก จะต้องหักค่าใช้จ่ายดังกล่าวออก

ทางด้านราคาภายในประเทศ โดยหลักการแล้วคือ ราคาขายปลีก (retail price) แต่เนื่องจากในทางปฏิบัติมีข้อจำกัดในการหาราคาขายปลีกเฉลี่ยของสินค้าชนิดต่าง ๆ เป็นจำนวนมากได้ ดังนั้นเพื่อให้ได้ราคาที่ใกล้เคียงที่สุด ในที่นี้จะใช้วิธีประมาณการ คือ ถ้าเป็นการนำเข้า จะเริ่มรวมความเบี่ยงเบนของราคาตั้งแต่ราคา c.i.f. รวมค่าภาษีต่าง ๆ เก็บจากการนำเข้า ค่าขนส่งและขนถ่าย (HC) ภาษีที่จัดเก็บภายในประเทศ ตลอดจนกำไรส่วนเกิน (excess profit) ของพ่อค้า หากเป็นการส่งออก ส่วนแตกต่างระหว่างราคาภายในกับราคา f.o.b. ที่มากที่สุด ได้แก่ รายการภาษีอากรต่าง ๆ ที่รัฐจัดเก็บจากการส่งออก ค่าขนส่งและขนถ่าย และกำไรส่วนเกินของพ่อค้า เช่นเดียวกับกรณีการนำเข้า

ความเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นในตลาดภายในประเทศ นอกจากจะประกอบด้วยภาษีอากรเป็นรายการหลักดังกล่าวแล้ว ยังมีความเบี่ยงเบนอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลเนื่องจากการเข้ามาแทรกแซงของรัฐ ทางด้านอื่น ๆ อีก เช่น การควบคุมราคา การปกป้องคุ้มครองอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นต้น ในหลักการควรจะนำผลของมาตรการเหล่านี้มาพิจารณาด้วย แต่ในทางปฏิบัติเป็นการยากที่จะประมาณการผลกระทบของมาตรการเหล่านี้ ที่มีต่อสินค้ากลุ่มต่าง ๆ

นอกจากนั้น ในทางปฏิบัติการหาราคา c.i.f. และ ราคา f.o.b. เฉลี่ยของสินค้ากลุ่มต่าง ๆ นับเป็นเรื่องยุ่งยาก ดังนั้น ในที่นี้จึงใช้มูลค่าการนำเข้าในราคา c.i.f. และ มูลค่าการส่งออก ในราคา f.o.b. แทน

จากการพิจารณาตามข้างต้น โดยละเว้นการนำเข้าค่าใช้จ่ายในการขนถ่ายและขนส่ง และกำไรส่วนเกินของพ่อค้า ทางด้านการส่งออก และความเบี่ยงเบนที่เกิดจากมาตรการอื่น ๆ ของรัฐ มาพิจารณาเนื่องจากข้อจำกัดด้านข้อมูลแล้ว สูตรพื้นฐานสำหรับการคำนวณค่าแปรราคาเงากลุ่ม (GCF) และ traded goods ได้แก่

สูตรพื้นฐานสำหรับการคำนวณ ค่าแปรราคาเงากลุ่ม (GCF) ของ traded goods
ได้แก่

$$\text{GCF} = M(1 + 1/e + \text{hcap}) + X(1 - 1/n) \quad \text{_____ (4.1)}$$

$$M(1 + 1/e + \text{tm} + \text{hcmp} + \text{ep}) + X(1 - 1/n - \text{tx})$$

เมื่อ

GCF = ค่าแปรราคาเงากลุ่มของ traded goods

M = มูลค่าการนำเข้าในราคา c.i.f.

X = มูลค่าการส่งออกในราคา f.o.b.

e = ความยืดหยุ่นของการส่งออก

n = ความยืดหยุ่นของการนำเข้า (ในรูปค่าสัมบูรณ์)

hcap = อัตราค่าขนส่ง (ที่คิดในราคาเงา)

hcmp = อัตราค่าขนส่ง (ที่คิดในราคาตลาด)

ep = กำไรส่วนเกินของพ่อค้า

tm = อัตราภาษีนำเข้าต่อมูลค่านำเข้า

tx = อัตราภาษีส่งออกต่อมูลค่าส่งออก

รายละเอียด ลักษณะข้อมูลแต่ละตัวที่ใช้ในการคำนวณ ตาม (4.1) มีดังนี้

4.2.1 มูลค่าการนำเข้าและส่งออก

กรมศุลกากร ซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดเก็บภาษีอากรนำเข้าและส่งออกสินค้า ได้รับทึกลักษณะมูลค่าการนำเข้าและส่งออกของสินค้าต่าง ๆ ที่จำแนกตามระบบ CCCN (ก่อน 1 มกราคม 2531) และระบบ HS (ตั้งแต่ 1 มกราคม 2531 เป็นต้นมา) ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลตามกลุ่มสินค้าที่ศึกษา จึงได้อาศัยรหัสเทียบ (converter) ที่ทางธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดทำไว้เพื่อเทียบว่าสินค้าที่จัดกลุ่มตามลักษณะทางเศรษฐกิจ (economic classification) แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสินค้าที่จัดกลุ่มตาม ระบบ CCCN และ HS รหัสใดบ้าง ตัวอย่างเช่น กลุ่มสินค้ายานพาหนะและชิ้นส่วน (V : Vehicles and Parts) จะครอบคลุมสินค้าตามรหัส CCCN ที่ 870121; 870220-60; 870271-72; 8703-05; 870620 และ 4011 เมื่อนำมูลค่าการนำเข้าและการส่งออกของสินค้าตามรหัสดังกล่าวทุกรหัสรวมกัน จะได้มูลค่านำเข้าและส่งออกของสินค้ากลุ่มยานพาหนะและชิ้นส่วน เป็นต้น ทั้งนี้รายละเอียดการเทียบกลุ่มสินค้าที่ใช้ในการศึกษานี้ กับรหัสสินค้าทั้งระบบ CCCN และ HS ได้แสดงไว้ในภาคผนวก ก. แล้ว

จากการจัดกลุ่มสินค้าตามรายละเอียดในหัวข้อ 4.1 และภาคผนวก ก. มูลค่าการนำเข้าและส่งออกของสินค้าในแต่ละกลุ่ม ตั้งแต่ปี 2523-2532 ปรากฏตามตารางที่ 4.1 และ 4.2 ตามลำดับ

4.2.2 ภาษีที่จัดเก็บจากการนำเข้าและส่งออก

การคำนวณ ตาม (4.1) อาจใช้ข้อมูลอัตราภาษี ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือมูลค่าภาษีที่จัดเก็บได้จริงก็ได้ แต่เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่า การใช้อัตราตามที่กฎหมายกำหนดมีความยุ่งยาก คือ

ประการแรก อัตราภาษีและอากรที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร มักมีการเปลี่ยนแปลงอัตรา ยกเว้นหรือลดหย่อน โดยการออกประกาศอยู่เสมอ

ประการที่สอง การจัดเก็บมีทั้งระบบการจัดเก็บตามมูลค่า (advalorem) และแบบตามลักษณะสินค้า (specific tax rate) หรือจัดเก็บทั้ง 2 แบบ โดยถ้าแบบใดให้จำนวนเงินภาษีอากรมากกว่า ก็จะใช้แบบนั้น

ดังนั้นเพื่อลดปัญหาความยุ่งยากดังกล่าว ในที่นี้จึงใช้ข้อมูลภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงแทน ทั้งนี้ภาษีอากรที่จัดเก็บจากการนำเข้าและส่งออก ประกอบด้วย

4.2.2.1 อากร (duty) รายละเอียดมูลค่าอากรที่จัดเก็บได้จากการนำเข้าและส่งออก แยกตามกลุ่มสินค้าต่าง ๆ ตั้งแต่ปี 2523-2532 ปรากฏตามตารางที่ 4.3 และ 4.4 ตามลำดับ

4.2.2.2 ภาษีการค้า (business tax) นอกจากจะมีการจัดเก็บอากรขาเข้าและขาออกแล้ว สินค้าที่นำเข้าหรือส่งออกยังต้องเสียภาษีการค้า รวมทั้งภาษีเทศบาล (municipal tax) อีกร้อยละ 10 ของมูลค่าภาษีการค้าที่จัดเก็บได้ด้วย การกำหนดอัตราภาษีการค้าจากการนำเข้า กำหนดจากอัตรากำไรมาตรฐาน (standard rate of profit) โดยฐานในการจัดเก็บ ได้แก่ มูลค่าการนำเข้า (ในราคา c.i.f.) รวมอากรขาเข้า และกำไรมาตรฐาน ส่วนภาษีการค้าที่จัดเก็บจากการส่งออก ฐานในการจัดเก็บ ได้แก่ มูลค่าการส่งออก (ในราคา f.o.b.) รวมอากรขาออก ทั้งนี้ในช่วงปี 2523-2532 มูลค่าภาษีการค้าที่จัดเก็บได้จากการนำเข้าและส่งออกของประเทศแยกตามกลุ่มสินค้าต่าง ๆ ปรากฏตาม ตารางที่ 4.5 และ 4.6 ตามลำดับ

4.2.2.3 ภาษีสรรพสามิต (excise duty) สินค้าที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีสรรพสามิตเมื่อนำเข้า ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป สุรา เครื่องดื่ม และเครื่องซีดีไฟ เป็นต้น (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.1 มูลค่าการนำเข้า อัญมณีกลุ่มสินค้า คิงแคบี่ 2523-2532

รายการ	หน่วย: พันบาท									
	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
a/										
I	18,299,573	20,789,946	20,472,965	25,644,409	27,502,736	28,642,010	31,003,276	34,151,154	44,468,381	62,674,752
Ii	5,772,424	5,742,559	5,016,271	6,142,587	6,156,314	6,375,377	6,214,679	8,170,034	11,021,762	13,662,112
Iii	2,957,853	3,357,959	3,445,486	3,950,422	3,962,825	4,514,096	4,654,368	5,722,154	6,312,510	7,366,998
Iiii	3,050,535	3,534,208	3,821,882	4,968,201	5,526,502	5,213,248	6,335,792	2,814,104	3,011,849	4,554,399
Iiv	5,547,001	6,858,728	7,068,114	9,202,588	10,398,755	11,376,536	12,897,930	15,827,586	17,813,299	28,200,061
Iv	971,760	1,294,432	1,121,212	1,380,611	1,458,340	1,062,753	900,507	1,617,276	6,308,961	8,891,182
II	46,230,252	55,085,598	51,072,661	63,663,747	66,151,984	73,114,965	80,109,024	119,772,940	181,484,657	235,154,919
IIi	29,100,080	35,377,882	32,845,481	41,312,136	43,626,682	47,709,505	56,966,860	84,730,115	120,534,704	154,727,277
IIii	17,130,172	19,707,716	18,227,180	22,351,611	22,525,302	25,405,460	23,142,164	35,042,825	60,949,953	80,427,642
III	49,493,343	55,047,279	47,336,508	69,038,949	72,114,210	73,906,814	75,805,865	105,260,320	200,831,507	241,281,729
IV	1,609,353	586,954	250,536	318,857	317,033	333,512	256,628	428,539	315,637	995,222
V	6,871,286	9,443,309	7,588,169	11,345,143	11,659,449	9,177,092	8,879,457	14,846,977	25,154,602	33,418,165
VI	58,719,139	65,891,508	60,746,940	57,065,180	57,353,065	56,719,288	32,354,050	45,228,978	38,828,567	59,813,233
VII	12,367,249	10,691,908	8,985,058	9,497,591	10,024,437	9,974,994	12,789,593	14,559,781	22,030,377	29,334,845
b/										
TOTAL	193,590,195	217,536,502	196,452,837	236,573,876	245,122,914	251,868,675	241,197,893	334,248,689	513,113,728	662,672,865

หมายเหตุ

a/ เนื่องจากรายการ Ivi(ตัว) ไม่มีการนำเข้า จึงไม่ได้นำมาบันทึก
 b/ ไม่รวมการนำเข้า อัญมณีกลุ่มอื่น

ตารางที่ 4.2 มูลค่าการส่งออกแยกตามกลุ่มสินค้า ปี 2523-2532

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
I	62,563,587	83,505,023	88,188,138	75,052,369	89,905,797	89,848,552	102,409,162	123,918,296	191,148,473	268,313,957
Ii	34,270,558	46,619,176	53,855,910	42,024,973	46,689,851	46,555,930	55,654,571	54,703,613	66,892,632	92,408,642
Iii	277,040	290,935	350,334	322,076	291,780	437,050	574,227	779,895	1,383,509	1,454,903
Iiii	5,297,164	6,821,436	7,858,736	8,615,442	11,898,239	14,031,856	17,649,191	31,717,384	51,397,471	74,336,867
Iiv	3,088,978	3,301,311	3,539,631	3,816,854	4,958,502	6,106,316	7,972,594	13,608,072	35,841,177	52,989,580
Iv	120,611	105,731	114,827	115,850	135,469	193,190	243,795	406,317	2,588,884	2,321,465
Ivi	19,509,236	26,366,434	22,468,700	20,157,174	25,931,956	22,524,210	20,314,784	22,703,015	33,044,800	44,802,500
II	50,191,815	49,805,709	56,371,057	53,453,249	61,683,560	73,278,831	88,619,982	117,790,171	141,803,961	152,174,756
Iii	32,809,338	36,035,348	41,234,188	42,684,345	50,728,335	59,752,933	78,359,313	105,468,959	117,631,047	119,042,010
Iiii	17,382,477	13,770,361	15,136,869	10,768,904	10,955,225	13,525,898	10,260,669	12,321,212	24,172,914	33,132,746
III	13,885,894	11,759,766	12,648,125	13,788,681	18,051,796	25,968,899	34,888,490	51,238,167	63,789,453	88,479,978
IV	405,443	578,224	703,193	792,034	753,190	853,253	1,068,900	1,342,132	602,482	310,748
V	22,605	35,951	29,778	30,324	43,140	56,771	180,313	536,875	1,438,438	2,624,419
VI	384,310	819,955	607,237	498,785	525,665	1,360,770	1,065,056	1,326,162	3,073,951	3,751,178
VII	3,672,644	2,631,896	2,122,013	1,339,972	1,312,657	1,519,809	1,771,004	2,967,440	2,159,081	5,682,050
TOTAL	131,126,298	149,136,524	160,669,541	144,955,414	172,275,805	192,886,885	230,002,907	299,119,243	404,015,839	521,337,086

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 มูลค่าอาหารฯ ชำหัดล กบดไคขภคภคภคภคภค ค้งคคค 2523-2532

หน่วย: พันบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
I	4,353,017	5,120,746	4,748,007	6,235,163	6,344,560	6,599,239	6,566,018	8,581,373	13,387,464	18,002,320
Ii	909,264	1,138,180	1,067,261	1,477,071	1,508,115	1,681,251	1,693,977	2,056,060	2,689,698	2,803,001
Iii	520,845	598,493	609,471	796,448	871,641	1,039,898	1,058,149	1,316,332	1,407,763	1,675,605
Iiii	1,013,957	931,873	805,071	946,434	816,764	721,919	656,344	549,227	625,224	789,415
Iiv	1,602,545	2,036,778	1,885,111	2,513,834	2,550,962	2,662,452	2,713,955	3,214,627	3,207,371	4,133,105
Iv	306,406	415,422	381,093	501,376	597,078	493,719	443,593	1,445,127	5,457,408	8,601,194
II	4,528,722	5,434,890	6,065,426	7,825,160	7,753,184	8,862,976	9,860,068	12,602,986	17,369,244	19,705,876
IIi	3,867,883	4,697,524	5,066,004	6,232,312	6,264,857	7,273,895	8,386,876	10,288,364	13,574,468	15,106,081
IIii	660,839	737,366	999,422	1,592,848	1,488,327	1,589,081	1,473,192	2,314,622	3,794,776	4,599,795
III	4,852,137	5,643,392	5,164,282	8,341,527	8,506,903	9,413,750	8,979,853	11,866,919	18,576,966	24,022,654
IV	200,065	91,500	73,714	92,575	90,218	110,607	89,375	127,215	129,018	197,752
V	2,237,962	2,771,104	2,488,041	3,102,509	3,220,115	4,010,147	4,178,148	4,960,643	4,971,566	9,112,177
VI	2,505,197	2,007,513	1,132,081	1,110,760	1,974,045	673,726	714,348	761,087	780,669	870,052
VII	67,941	97,982	81,700	135,147	108,357	142,117	168,810	203,807	276,114	291,889
TOTAL	18,745,041	21,167,127	19,753,251	26,842,841	27,997,382	29,812,562	30,556,620	39,104,030	55,491,041	71,910,831

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.4 มูลค่าการที่จัดเก็บได้จากการส่งออกแยกตามกลุ่มสินค้า ตั้งแต่ปี 2523-2532

หน่วย: พันบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
I	619,170	191,489	753,650	677,774	539,050	371,845	4,097	5,419	5,038	124,259
Ii	1,803	2,442	5,368	4,318	1,965	1,123	1,008	775	0	0
Iii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iiii	2	0	0	23	2	0	0	0	27	63
Iiv	28,574	9,214	33,085	44,762	18,796	3,121	3,089	4,644	5,011	124,196
Iv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ivi	588,791	179,833	715,197	628,671	518,287	367,601	0	0	0	0
II	2,429,153	1,198,464	686,746	1,405,711	1,166,276	578,384	695,286	1,297,044	863,207	401,719
IIi	2,428,916	1,198,391	686,472	1,405,428	1,165,874	578,328	695,286	1,297,044	862,345	401,719
IIii	237	73	274	283	402	56	0	0	862	0
III	350	92	505	533	518	161	86	228	0	0
IV	237	73	274	281	402	0	0	0	0	8
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII	44	1	21	45	13	1	0	1,387	0	0
TOTAL	3,048,954	1,390,119	1,441,196	2,084,344	1,706,259	950,391	699,469	1,304,078	868,245	525,986

ตารางที่ 4.5 มูลค่าภาษีการค้าที่จัดเก็บได้จากการนำเข้าข้ามเขตตามกลุ่มสินค้า ตั้งแต่ปี 2523-2532

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
I	1,512,229	1,883,518	1,810,585	2,180,682	2,255,280	2,382,325	2,277,605	3,371,211	4,972,281	5,617,847
ii	381,949	547,922	489,067	642,220	428,605	857,901	455,390	936,233	1,060,950	1,176,802
iii	246,612	277,880	269,242	314,487	391,049	449,009	430,960	512,031	583,046	684,412
iiii	204,925	192,887	163,932	197,722	213,778	188,576	162,065	118,705	137,894	176,232
iv	732,317	953,979	962,264	1,091,441	1,038,209	1,034,990	1,022,133	996,027	1,898,750	1,918,737
iv	87,622	115,991	108,017	175,517	163,321	178,171	186,537	1,157,329	1,676,960	2,088,133
II	1,311,354	1,491,338	1,349,619	1,687,024	1,854,598	1,919,059	1,920,802	2,755,968	4,543,098	954,262
IIi	867,660	980,687	889,892	1,083,612	1,210,559	1,245,133	1,336,493	1,903,035	2,958,672	3,065,202
IIii	431,880	497,215	447,568	588,213	627,331	656,637	520,144	828,104	1,543,497	1,934,607
III	2,104,127	2,378,285	2,135,463	3,089,686	3,819,404	4,283,876	4,196,432	5,660,617	9,472,495	11,434,061
IV	50,881	28,795	23,667	35,397	45,207	51,451	37,835	60,366	53,477	65,974
V	356,813	461,368	406,908	602,175	707,504	583,451	566,074	817,524	1,205,506	0
VI	940,713	1,033,571	773,695	740,629	1,386,116	61,894	25,759	7,719	59,378	61,432
VII	25,011	27,962	26,888	37,375	35,584	49,405	47,370	55,184	89,510	96,698
TOTAL	6,301,127	7,304,836	6,526,825	8,372,966	10,103,691	9,331,462	9,071,876	12,728,589	20,395,744	18,230,273

หมายเหตุ

1/รวมภาษี ทศบาท 10 %

ศูนย์วิจัยทรัพย์สินกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.6 มูลค่าภาษีการค้าที่จัดเก็บได้จากการส่งออกแยกตามกลุ่มสินค้า ตั้งแต่ปี 2523-2532

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
I	560,650	323,147	899,998	712,203	761,756	768,696	915,383	671,124	1,483,590	2,518,044
Ii	555,442	320,225	890,934	705,778	754,793	761,461	903,419	661,158	1,469,724	2,373,331
Iii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iiii	18	0	950	7	8	3	0	0	21	118,829
Iiv	140	10	6	2	94	307	3,717	3,919	480	3,199
Iv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	689,889	159,112	433,598	304,786	332,738	348,097	187,777	204,990	301,831	282,295
IIi	52,096	17,805	59,844	54,886	72,251	87,172	125,168	154,650	221,991	154,074
IIii	631,578	139,874	369,848	247,155	257,489	257,789	45,538	48,494	77,121	102,559
III	86	10	706	7	37	322	3,746	3,499	6	0
IV	79	10	0	0	35	196	364	0	0	9
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI	6,405	1,386	7,311	9,114	15,114	24,212	7,319	6,519	0	0
VII	3	1	6	29	6	9	11	735	0	0
TOTAL	1,257,113	483,665	1,341,618	1,026,137	1,109,687	1,141,532	1,114,599	886,867	1,785,427	2,800,348

หมายเหตุ

1/ รวมภาษี ทศบาล 10 %

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 มูลค่าภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บได้จากการนำเข้าแยกตามกลุ่มสินค้า ตั้งแต่ปี 2523-2532

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
I	92,921	112,725	135,976	171,560	211,742	289,276	321,871	446,378	655,397	930,049
Ii	92,921	112,725	135,976	171,560	210,798	285,183	320,234	444,864	653,243	928,170
Iiv					944	4,093	1,637	1,514	2,154	1,879
IV					9	358	971	839	1,068	9,068
VI					234,432	2,842,858	4,908,781	9,652,108	11,095,814	14,946,006
TOTAL	92,921	112,725	135,976	171,560	446,183	3,132,492	5,231,623	10,099,325	11,752,279	15,885,141

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1 มูลค่าการนำเข้าแยกตามกลุ่มสินค้า ตั้งแต่ปี 2523-2532

หน่วย: พันบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
a/										
I	18,299,573	20,789,946	20,472,965	25,644,409	27,502,736	28,642,010	31,003,276	34,151,154	44,468,381	62,674,752
Ii	5,772,424	5,742,559	5,016,271	6,142,587	6,156,314	6,375,377	6,214,679	8,170,034	11,021,762	13,662,112
Iii	2,957,853	3,357,959	3,445,486	3,950,422	3,962,825	4,514,096	4,654,368	5,722,154	6,312,510	7,366,998
Iiii	3,050,535	3,534,208	3,821,882	4,768,201	5,526,502	5,213,248	6,335,792	2,814,104	3,011,849	4,554,399
Iiv	5,547,001	6,858,728	7,068,114	9,202,588	10,398,755	11,376,536	12,897,930	15,827,586	17,813,299	28,200,061
Iv	971,760	1,294,432	1,121,212	1,380,611	1,458,340	1,062,753	900,507	1,617,276	6,308,961	8,891,182
II	46,230,252	55,085,598	51,072,661	63,663,747	66,151,984	73,114,965	80,109,024	119,772,940	181,484,657	235,154,919
IIi	29,100,080	35,377,882	32,845,481	41,312,136	43,626,682	47,709,505	56,966,860	84,730,115	120,534,704	154,727,277
IIii	17,130,172	19,707,716	18,227,180	22,351,611	22,525,302	25,405,460	23,142,164	35,042,825	60,949,953	80,427,642
III	49,493,343	55,047,279	47,336,508	69,038,949	72,114,210	73,906,814	75,805,865	105,260,320	200,831,507	241,281,729
IV	1,609,353	586,954	250,536	318,857	317,033	333,512	256,628	428,539	315,637	995,222
V	6,871,286	9,443,309	7,588,169	11,345,143	11,659,449	9,177,092	8,879,457	14,846,977	25,154,602	33,418,165
VI	58,719,139	65,891,508	60,746,940	57,065,180	57,353,065	56,719,288	32,354,050	45,228,978	38,828,567	59,813,233
VII	12,367,249	10,691,908	8,985,058	9,497,591	10,024,437	9,974,994	12,789,593	14,559,781	22,030,377	29,334,845
b/										
TOTAL	193,590,195	217,536,502	196,452,837	236,573,876	245,122,914	251,868,675	241,197,893	334,248,689	513,113,728	662,672,865

หมายเหตุ

- a/ เนื่องจากรายการ Ivi(ข้าว) ไม่มีการนำเข้าจึงไม่ได้นำมาบันทึก
 b/ ไม่รวมการนำเข้าข้าวทองคำแห้ง

ตารางที่ 4.2 มูลค่าการส่งออกแยกตามกลุ่มสินค้า ตั้งแต่ปี 2523-2532

หน่วย: พันบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
I	62,563,587	83,505,023	88,188,138	75,052,369	89,905,797	89,848,552	102,409,162	123,918,296	191,148,473	268,313,957
Ii	34,270,558	46,619,176	53,855,910	42,024,973	46,689,851	46,555,930	55,654,571	54,703,613	66,892,632	92,408,642
Iii	277,040	290,935	350,334	322,076	291,780	437,050	574,227	779,895	1,383,509	1,454,903
Iiii	5,297,164	6,821,436	7,858,736	8,615,442	11,898,239	14,031,856	17,649,191	31,717,384	51,397,471	74,336,867
Iiv	3,088,978	3,301,311	3,539,631	3,816,854	4,958,502	6,106,316	7,972,594	13,608,072	35,841,177	52,989,580
Iv	120,611	105,731	114,827	115,850	135,469	193,190	243,795	406,317	2,588,884	2,321,465
Ivi	19,509,236	26,366,434	22,468,700	20,157,174	25,931,956	22,524,210	20,314,784	22,703,015	33,044,800	44,802,500
II	50,191,815	49,805,709	56,371,057	53,453,249	61,683,560	73,278,831	88,619,982	117,790,171	141,803,961	152,174,756
Iii	32,809,338	36,035,348	41,234,188	42,684,345	50,728,335	59,752,933	78,359,313	105,468,959	117,631,047	119,042,010
Iiii	17,382,477	13,770,361	15,136,869	10,768,904	10,955,225	13,525,898	10,260,669	12,321,212	24,172,914	33,132,746
III	13,885,894	11,759,766	12,648,125	13,788,681	18,051,796	25,968,899	34,888,490	51,238,167	63,789,453	88,479,978
IV	405,443	578,224	703,193	792,034	753,190	853,253	1,068,900	1,342,132	602,482	310,748
V	22,605	35,951	29,778	30,324	43,140	56,771	180,313	536,875	1,438,438	2,624,419
VI	384,310	819,955	607,237	498,785	525,665	1,360,770	1,065,056	1,326,162	3,073,951	3,751,178
VII	3,672,644	2,631,896	2,122,013	1,339,972	1,312,657	1,519,809	1,771,004	2,967,440	2,159,081	5,682,050
TOTAL	131,126,298	149,136,524	160,669,541	144,955,414	172,275,805	192,886,885	230,002,907	299,119,243	404,015,839	521,337,086

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 มูลค่าอาหารขาเข้าที่จัดเก็บได้แยกตามกลุ่มสินค้า ตั้งแต่ปี 2523-2532

หน่วย: พันบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
I	4,353,017	5,120,746	4,748,007	6,235,163	6,344,560	6,599,239	6,566,018	8,581,373	13,387,464	18,002,320
Ii	909,264	1,138,180	1,067,261	1,477,071	1,508,115	1,681,251	1,693,977	2,056,060	2,689,698	2,803,001
Iii	520,845	598,493	609,471	796,448	871,641	1,039,898	1,058,149	1,316,332	1,407,763	1,675,605
Iiii	1,013,957	931,873	805,071	946,434	816,764	721,919	656,344	549,227	625,224	789,415
Iiv	1,602,545	2,036,778	1,885,111	2,513,834	2,550,962	2,662,452	2,713,955	3,214,627	3,207,371	4,133,105
Iv	306,406	415,422	381,093	501,376	597,078	493,719	443,593	1,445,127	5,457,408	8,601,194
II	4,528,722	5,434,890	6,065,426	7,825,160	7,753,184	8,862,976	9,860,068	12,602,986	17,369,244	19,705,876
IIi	3,867,883	4,697,524	5,066,004	6,232,312	6,264,857	7,273,895	8,386,876	10,288,364	13,574,468	15,106,081
IIii	660,839	737,366	999,422	1,592,848	1,488,327	1,589,081	1,473,192	2,314,622	3,794,776	4,599,795
III	4,852,137	5,643,392	5,164,282	8,341,527	8,506,903	9,413,750	8,979,853	11,866,919	18,576,966	24,022,654
IV	200,065	91,500	73,714	92,575	90,218	110,607	89,375	127,215	129,018	197,752
V	2,237,962	2,771,104	2,488,041	3,102,509	3,220,115	4,010,147	4,178,148	4,960,643	4,971,566	9,112,177
VI	2,505,197	2,007,513	1,132,081	1,110,760	1,974,045	673,726	714,348	761,087	780,669	870,052
VII	67,941	97,982	81,700	135,147	108,357	142,117	168,810	203,807	276,114	291,889
TOTAL	18,745,041	21,167,127	19,753,251	26,842,841	27,997,382	29,812,562	30,556,620	39,104,030	55,491,041	71,910,831

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.4 มูลค่าอากรที่จัดเก็บได้จากการส่งออกแยกตามกลุ่มสินค้า ตั้งแต่ปี 2523-2532

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
I	619,170	191,489	753,650	677,774	539,050	371,845	4,097	5,419	5,038	124,259
Ii	1,803	2,442	5,368	4,318	1,965	1,123	1,008	775	0	0
Iii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iiii	2	0	0	23	2	0	0	0	27	63
Iiv	28,574	9,214	33,085	44,762	18,796	3,121	3,089	4,644	5,011	124,196
Iv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ivi	588,791	179,833	715,197	628,671	518,287	367,601	0	0	0	0
II	2,429,153	1,198,464	686,746	1,405,711	1,166,276	578,384	695,286	1,297,044	863,207	401,719
Iii	2,428,916	1,198,391	686,472	1,405,428	1,165,874	578,328	695,286	1,297,044	862,345	401,719
Iiii	237	73	274	283	402	56	0	0	862	0
III	350	92	505	533	518	161	86	228	0	0
IV	237	73	274	281	402	0	0	0	0	8
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII	44	1	21	45	13	1	0	1,387	0	0
TOTAL	3,048,954	1,390,119	1,441,196	2,084,344	1,706,259	950,391	699,469	1,304,078	868,245	525,986

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 มูลค่าภาษีการค้าที่จัดเก็บได้จากภาวะฯ ชำนาญการกลุ่มสินค้า ตั้งแต่ปี 2523-2532

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
I	1,512,229	1,883,518	1,810,585	2,180,682	2,255,280	2,382,325	2,277,605	3,371,211	4,972,281	5,617,847
Ii	381,949	547,922	489,067	642,220	428,605	857,901	455,390	936,233	1,060,950	1,176,802
Iii	246,612	277,880	269,242	314,487	391,049	449,009	430,960	512,031	583,046	684,412
Iiii	204,925	192,887	163,932	197,722	213,778	188,576	162,065	118,705	137,894	176,232
Iiv	732,317	953,979	962,264	1,091,441	1,038,209	1,034,990	1,022,133	996,027	1,898,750	1,918,737
Iv	87,622	115,991	108,017	175,517	163,321	178,171	186,537	1,157,329	1,676,960	2,088,133
II	1,311,354	1,491,338	1,349,619	1,687,024	1,854,598	1,919,059	1,920,802	2,755,968	4,543,098	954,262
IIi	867,660	980,687	889,892	1,083,612	1,210,559	1,245,133	1,336,493	1,903,035	2,958,672	3,065,202
IIii	431,880	497,215	447,568	588,213	627,331	656,637	520,144	828,104	1,543,497	1,934,607
III	2,104,127	2,378,285	2,135,463	3,089,686	3,819,404	4,283,876	4,196,432	5,660,617	9,472,495	11,434,061
IV	50,881	28,795	23,667	35,397	45,207	51,451	37,835	60,366	53,477	65,974
V	356,813	461,368	406,908	602,175	707,504	583,451	566,074	817,524	1,205,506	0
VI	940,713	1,033,571	773,695	740,629	1,386,116	61,894	25,759	7,719	59,378	61,432
VII	25,011	27,962	26,888	37,375	35,584	49,405	47,370	55,184	89,510	96,698
TOTAL	6,301,127	7,304,836	6,526,825	8,372,966	10,103,691	9,331,462	9,071,876	12,728,589	20,395,744	18,230,273

หมายเหตุ

1/รวมภาษีเทศบาล 10 %

ศูนย์วิจัยทรัพย์สิน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.6 มูลค่าภาษีการค้าที่จัดเก็บได้จากการส่งออกแยกตามกลุ่มสินค้า ตั้งแต่ปี 2523-2532

หน่วย: พันบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
I	560,650	323,147	899,998	712,203	761,756	768,696	915,383	671,124	1,483,590	2,518,044
Ii	555,442	320,225	890,934	705,778	754,793	761,461	903,419	661,158	1,469,724	2,373,331
Iii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iiii	18	0	950	7	8	3	0	0	21	118,829
Iiv	140	10	6	2	94	307	3,717	3,919	480	3,199
Iv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	689,889	159,112	433,598	304,786	332,738	348,097	187,777	204,990	301,831	282,295
IIi	52,096	17,805	59,844	54,886	72,251	87,172	125,168	154,650	221,991	154,074
IIii	631,578	139,874	369,848	247,155	257,489	257,789	45,538	48,494	77,121	102,559
III	86	10	706	7	37	322	3,746	3,499	6	0
IV	79	10	0	0	35	196	364	0	0	9
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI	6,405	1,386	7,311	9,114	15,114	24,212	7,319	6,519	0	0
VII	3	1	6	29	6	9	11	735	0	0
TOTAL	1,257,113	483,665	1,341,618	1,026,137	1,109,687	1,141,532	1,114,599	886,867	1,785,427	2,800,348

หน่วย: ทศ

1/ รวมนภาษี ทศบาท 10 %

ศูนย์ วิทยาลัยการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 มูลค่าภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บได้จากการนำเข้าแยกตามกลุ่มสินค้า คั้งแต่ปี 2523-2532

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
I	92,921	112,725	135,976	171,560	211,742	289,276	321,871	446,378	655,397	930,049
Ii	92,921	112,725	135,976	171,560	210,798	285,183	320,234	444,864	653,243	928,170
Iiv					944	4,093	1,637	1,514	2,154	1,879
IV					9	358	971	839	1,068	9,068
VI					234,432	2,842,858	4,908,781	9,652,108	11,095,814	14,946,006
TOTAL	92,921	112,725	135,976	171,560	446,183	3,132,492	5,231,623	10,099,325	11,752,279	15,885,141

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยสรุป จะเห็นได้ว่ารัฐจัดเก็บภาษีจากการส่งออกน้อยกว่าจากการนำเข้าเป็นอันมาก ทั้งนี้ด้วยเหตุผลบางประการ เช่น เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ เพื่อส่งเสริมการส่งออก เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากอัตราภาษีส่งออก (ทั้งหมดทุกประเภท) ต่อมูลค่าการส่งออกเฉลี่ย 10 ปี มีอัตราเพียง 0.017 ในขณะที่อัตราภาษีนำเข้า (รวมทุกประเภท) ต่อมูลค่าการนำเข้า เฉลี่ย 10 ปี มีอัตรา 0.149

4.2.3 กำไรมาตรฐาน (standard rate of profit)

กำไรมาตรฐาน คือ average mark up ของการประกอบการค้าประเภทต่าง ๆ ที่ทางราชการ กำหนดให้เพื่อกำหนดอัตราภาษีการค้า ฐานในการคำนวณกำไรมาตรฐาน จะคำนวณจากมูลค่า (ในราคา c.i.f.) รวมอากรขาเข้า เนื่องจากกำไรมาตรฐานคือ average mark up ของการประกอบการ ประเภทต่าง ๆ ดังนั้น ในการศึกษานี้จึงถือให้กำไรมาตรฐานเป็นตัวชี้ว่า ราคาสินค้านำเข้าที่ได้เสียอากรและภาษีการค้าแล้ว เมื่อรวมกับกำไรมาตรฐาน จะเป็นราคาที่พ่อค้าจำหน่ายให้แก่ผู้ซื้อ (ราคาขายปลีก) โดยปกติมักตั้งอัตราสุทธการจะกำหนดอัตรากำไรมาตรฐานไว้ด้วย ซึ่งอัตราที่กำหนดค่อนข้างคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ในที่นี้จึงให้อัตรากำไรมาตรฐานเท่ากันทุกปี ตามที่ CCILMB²² ได้หาค่าเฉลี่ยจากนิกัตอัตราสุทธการโดยการถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่านำเข้าของสินค้ากลุ่มนั้น ๆ จากนิกัตอัตราสุทธการโดยการถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่า กำไรมาตรฐานของสินค้าแต่ละกลุ่มที่ทำได้อัตราร้อยละ 1.50-24.30 กลุ่มสินค้าที่มีอัตรากำไรมาตรฐานต่ำสุด ได้แก่ สินค้าในหมวดอื่น ๆ (other goods) ซึ่งประกอบด้วยยุทธภัณฑ์ สินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า และอื่น ๆ เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีใช้สำหรับการใช้สอยปกติทั่วไป อัตรากำไรมาตรฐานเฉลี่ยของสินค้ากลุ่มนี้จึงต่ำ

เมื่อพิจารณาส่วนประกอบของกำไรมาตรฐานแล้ว จะเห็นว่าประกอบด้วยการใหญ่ 2 รายการ คือ ค่าขนส่ง (hanging charges) และกำไรส่วนเกินของพ่อค้า (excess profit) และถ้าสมมติว่าสัดส่วนของค่าขนส่ง และกำไรส่วนเกินใน gross output ของภาคการค้า (trade sector) ค่อนข้างคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงแล้ว ค่าขนส่งจะคิดเป็นประมาณร้อยละ 83.70 ของ gross output ตามที่ CCILMB²³ ได้คิดคำนวณไว้ ซึ่งมีวิธีคิดคำนวณจากการ

²² Committee for Coordination of Investigations of the Lower Mekong Basin. op-cit p. 62.

²³ Ibid, p. 66.

ประมาณการหา capital stock และ capital-output ratio เมื่อได้ capital stock แล้วจึงหาผลตอบแทนของทุน โดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (accounting rate of interest) ส่วนที่เหลือจากผลตอบแทนของทุนจะถือว่าเป็นกำไรส่วนเกิน ซึ่งเมื่อคิดเป็นร้อยละของ gross output แล้ว จะได้ประมาณร้อยละ 16.30 และ ดังนั้น ค่าขนส่งซึ่งเป็นส่วนประกอบอีกรายการหนึ่ง จึงมีค่าประมาณร้อยละ 83.70 ของ gross output

4.2.4 ค่าความยืดหยุ่นของการส่งออกและนำเข้า

จากตารางที่ 3.1 ค่าความยืดหยุ่นของการส่งออก (คืออุปสงค์ของต่างประเทศ หรือตลาดโลก) และความยืดหยุ่นของการนำเข้า (คือ อุปทานของต่างประเทศ หรือตลาดโลก) ที่มีผู้ประมาณการไว้ดังกล่าวเป็นค่าการประมาณการในระยะสั้น แต่เนื่องจากการศึกษาในเรื่องนี้เป็นการศึกษาในแง่การจัดสรรทรัพยากร ซึ่งเป็นเรื่องการศึกษาในระยะยาวมากกว่า ดังนั้น ในการนำค่าความยืดหยุ่นดังกล่าวมาใช้ ควรเป็นค่าที่สะท้อนการศึกษาในระยะยาวด้วย จึงได้ปรับค่าความยืดหยุ่นที่จะใช้เป็นค่ากลาง (base case) ให้สูงขึ้น และปรับค่าความยืดหยุ่นให้แตกต่างกันตามลักษณะกลุ่มสินค้าที่จัดด้วย

4.3 ผลการคำนวณ

จากข้อมูลและสูตรในการคำนวณตามหัวข้อ 4.2 การคำนวณค่าแปรราคาเงา ของ traded goods กลุ่มต่าง ๆ ตั้งแต่ปี 2523-2532 ปรากฏตามภาคผนวก ข. ซึ่งได้มีการคำนวณค่าแปรราคาเงา ทั้งวิธีที่มีข้อสมมติว่า ความยืดหยุ่นของอุปสงค์อุปทานของสินค้าไทยในตลาดโลก มีค่าเป็น infinity (GCF_1) และไม่เท่ากับ infinity (GCF_2) ซึ่งปรากฏว่า GCF_1 มีค่าค่อนข้างจะต่ำกว่า GCF_2 แต่ทิศทางการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างจะสอดคล้องกันไปในทางเดียวกัน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากเหตุผลและข้อเท็จจริงแล้ว จะเห็นว่าวิธีการคำนวณตาม GCF_2 น่าจะตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ถูกต้องและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากกว่า ในที่นี้จึงได้นำผล GCF_2 มาวิเคราะห์ต่อไป ส่วน GCF_1 จะใช้สำหรับเปรียบเทียบกับผลการศึกษาในอดีตที่มีวิธีการคำนวณเหมือนกัน

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการคำนวณ GCF_2 ของสินค้ากลุ่มต่าง ๆ ตั้งแต่ปี 2523-2532 พร้อมด้วยค่าเฉลี่ย 5 ปี ตั้งแต่ 2523-2527 และ 2528-2532 และค่าเฉลี่ย 10 ปี ตามลำดับ จากตารางดังกล่าวค่าแปรราคาเงาของสินค้านวมทุกชนิด (All Traded Goods) มีค่าตั้งแต่ 0.913 - 0.932 โดยมีค่าเข้าใกล้ 1 มากที่สุดในปี 2523 แล้วค่อยๆ ลดลง ค่าเฉลี่ย 10 ปี มีค่าเท่ากับ 0.921 เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มสินค้า พบว่าค่า GCF อาจแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

TABLE 4.8

SUMMERY FOR CALCULATION OF GROUP CONVERSION FACTORS FOR TRADED GOODS.

ITEM	YEAR	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	AVG.5 YEARS 2523-2527	AVG.5 YEARS 2528-2532	AVG.10 YEARS 2523-2532
	i	Food & beverage	0.972	0.963	0.981	0.958	0.965	0.951	0.966	0.945	0.953	0.968	0.968	0.957
iii	Medicinal & Phamaceutical	0.844	0.844	0.847	0.834	0.817	0.814	0.820	0.821	0.828	0.825	0.837	0.822	0.829
iiii	Clothing & footwear	0.863	0.890	0.910	0.910	0.930	0.941	0.953	0.971	0.969	0.983	0.901	0.963	0.932
iv	Household goods	0.810	0.799	0.813	0.812	0.832	0.842	0.859	0.877	0.903	0.922	0.813	0.881	0.847
iv	Private cars	0.785	0.780	0.772	0.752	0.742	0.715	0.703	0.515	0.614	0.586	0.766	0.627	0.696
I:	All Consumer Goods	0.916	0.906	0.924	0.900	0.907	0.906	0.919	0.906	0.905	0.914	0.911	0.910	0.910
III	Intermediate goods (For Consumer Goods)	0.962	0.949	0.942	0.944	0.948	0.945	0.948	0.955	0.950	0.954	0.949	0.950	0.950
IIIi	Intermediate goods (For Capital Goods)	0.980	0.971	0.972	0.954	0.956	0.961	0.955	0.950	0.953	0.958	0.967	0.955	0.961
II:	All Intermediate Goods	0.969	0.956	0.952	0.947	0.950	0.950	0.950	0.954	0.951	0.962	0.955	0.953	0.954
III:	Capital Goods	0.919	0.917	0.915	0.908	0.906	0.907	0.915	0.918	0.924	0.924	0.913	0.918	0.916
IV:	Construction & Materials	0.906	0.907	0.893	0.884	0.875	0.865	0.893	0.888	0.825	0.857	0.893	0.866	0.879
V:	Vehicles & Parts	0.787	0.801	0.785	0.806	0.803	0.741	0.730	0.785	0.846	0.835	0.797	0.787	0.792
VI:	Fuel & Rubricants	0.953	0.960	0.968	0.967	0.952	0.952	0.973	0.874	0.844	0.860	0.960	0.901	0.930
VII:	Other Goods	0.993	0.990	0.990	0.985	0.988	0.985	0.781	0.986	0.986	0.989	0.989	0.945	0.967
Total : All Traded Goods		0.932	0.928	0.932	0.920	0.919	0.918	0.916	0.914	0.913	0.922	0.926	0.917	0.921

กลุ่มแรกได้แก่กลุ่มที่มีค่า GCF เข้าใกล้ 1 มากกว่ากลุ่มอื่นได้แก่ สินค้าในกลุ่มสินค้าอื่น ๆ (Other Goods : VII) อาหารและเครื่องดื่ม (Food and Beverage : Ii) และสินค้าวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ (Intermediate Goods : II)

กลุ่มสินค้าที่มีค่า GCF เข้าใกล้ 1 ในลำดับถัดมา ได้แก่ น้ำมัน และสิ่งหล่อลื่น (Fuel and Rubricant : VI) เสื้อผ้าและรองเท้า (Clothing and Footwear : Iiii) และกลุ่มสินค้าทุน (Capital Goods : III)

กลุ่มสุดท้าย เป็นกลุ่มที่มีค่า GCF ค่อนข้างต่ำ ได้แก่ รถยนต์ส่วนบุคคล (Private Cars : Iv) ผลิตภัณฑ์ยาและเวชภัณฑ์ (Medicinal and Phamaceutical : Iii) เครื่องใช้ในบ้านเรือน (Household Goods : Iiv) และวัสดุก่อสร้าง (Construction Materials : IV)

การที่ค่า GCF มีลักษณะดังกล่าว อาจเนื่องมาจากเหตุผล คือ หากพิจารณาสินค้าที่จัดอยู่ในกลุ่มแรก จะพบว่าส่วนมากเป็นสินค้าที่ผลิตเพื่อการส่งออกซึ่งรัฐมีนโยบายส่งเสริมการส่งออก โดยการลดหย่อน ยกเว้น หรือ คืนอากรขาเข้า วัตถุดิบ ที่ใช้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกนั้น ได้แก่ สินค้าในกลุ่มวัตถุดิบ และกึ่งวัตถุดิบ ส่วนกลุ่มสินค้าอาหารและเครื่องดื่ม เนื่องจากสินค้าที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ส่วนมาก เป็นพวกสินค้าเกษตรที่ส่งออก ซึ่งมีการจัดเก็บภาษีส่งออกน้อย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะหลังรัฐได้ยกเลิกการจัดเก็บภาษีส่งออกที่สำคัญ ๆ ลงหลายชนิด เช่น ยางพารา เป็นต้น สำหรับกลุ่มสินค้าอื่น ๆ เนื่องจากสินค้ากลุ่มนี้ส่วนมากเป็นสินค้านำเข้า ประกอบด้วยสินค้าเพื่อการทหาร (military goods) หรือ ยุทธปัจจัย และสินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า เป็นต้น ทำให้ค่า GCF ของสินค้าในหมวดสินค้าอื่น ๆ จึงมีผลทำให้โดยเฉลี่ยกลุ่มนี้มีค่า GCF สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ในกลุ่มที่สอง ค่า GCF ของ น้ำมันและสิ่งหล่อลื่น แม้ว่าในส่วนการนำเข้าเป็นน้ำมันดิบจะต้องเสียภาษีและอากร และในส่วนที่เป็นการนำเข้าน้ำมันสำเร็จรูปก็จะต้องเสียภาษีสรรพสามิตเพิ่มอีกด้วย แต่ด้วยเหตุผลทางการเมืองและนโยบายของรัฐในบางช่วง ที่มีจะมีการยกเว้น หรือ ลดหย่อนภาษีน้ำมัน จึงทำให้ค่า GCF ยังอยู่ในระดับสูงกว่ากลุ่มสินค้าบางกลุ่ม

สำหรับกลุ่มสินค้าที่สามที่มีค่า GCF ค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับสองกลุ่มแรกพิจารณาแล้วจะพบว่า โดยมากจะเป็นสินค้านำเข้า ที่รัฐมีนโยบายในการจัดเก็บภาษีนำเข้าค่อนข้างสูง เนื่องจากเห็นว่า เป็นสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น รถยนต์ส่วนบุคคล ซึ่งเห็นได้ชัดว่า การนำเข้ารถยนต์สำเร็จรูป (อนุญาตให้นำเข้าในรูปนี้ได้เฉพาะ รถยนต์ที่มีขนาดเกินกว่า 2,300 c.c. ขึ้นไป) นอกจากจะต้องเสียอากรนำเข้าสูงถึง 200 เปอร์เซ็นต์แล้ว ยังต้องเสียภาษีการค้าในอัตราสูงด้วย จึงทำให้ GCF ต่ำ ส่วนสินค้าในกลุ่มยา และเวชภัณฑ์ และเครื่องใช้ในบ้านเรือน เนื่องจากสินค้าในกลุ่มนี้ส่วนหนึ่งจะประกอบด้วยสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เครื่องสำอาง ที่จัดอยู่ในกลุ่มยา

และเวชภัณฑ์ และเครื่องใช้ในบ้านเรือน รัฐมักจะทำหนดอากรขาเข้าในอัตราที่ค่อนข้างสูง จึงส่งผลให้ค่า GCF ค่อนข้างต่ำโดยเปรียบเทียบ ส่วนวัสดุก่อสร้างสาเหตุที่ค่า GCF ต่ำ อาจเนื่องมาจากการนำเข้าซีเมนต์ซึ่งจัดเป็นรายการหลักรายการหนึ่งของสินค้ากลุ่มนี้ มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเพิ่มด้วย นอกเหนือจากภาษีนำเข้าปกติอื่น ๆ

ผลการคำนวณค่า GCF traded goods ของประเทศไทย ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา กล่าวได้ว่า ส่วนมากเป็นค่าที่สูงกว่า 0.9 ยกเว้นสินค้าบางกลุ่ม ซึ่งนอกจากจะอธิบายได้ด้วย เหตุผลในเรื่องเกี่ยวกับภาษีดังกล่าวแล้วยังแสดงให้เห็นว่า เศรษฐกิจไทยในระยะที่ผ่านมาค่อนข้าง จะเป็นระบบที่เสรี นอกจากนี้ การที่ GCF มีค่าค่อนข้างจะใกล้เคียงกันในแต่ละปี ยังแสดงให้เห็นว่า โครงสร้างเศรษฐกิจในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมาค่อนข้างจะคงที่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่เห็น ได้ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบเศรษฐกิจไทยได้ปรับโครงสร้างมาสู่ระบบที่ค่อนข้างแข่งขัน เสรีในระดับหนึ่งแล้ว

4.4 การทดสอบความไว (Sensitivity Test)

เนื่องจากการคำนวณค่าแปรราคาเงาที่ผ่านมา นั้น ค่าความยืดหยุ่นของการส่งออก (n) และการนำเข้า (e) เป็นค่าโดยประมาณ ค่าแปรราคาเงาที่ได้จึงอาจเปลี่ยนแปลงเมื่อค่าความ ยืดหยุ่นที่เปลี่ยนไป ดังนั้น เพื่อให้ได้ค่าแปรราคาเงาที่สามารถใช้ประโยชน์ได้กว้างขวางขึ้น จึง ได้ทำการทดสอบความไวค่าแปรราคาเงาของสินค้าในกลุ่ม

สินค้าบริโภค (Consumer Goods : I)

สินค้าวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ (Intermediate Goods : II)

สินค้าทุน (Capital Goods : III)

วัสดุก่อสร้าง (Construction Materials : IV)

ยานพาหนะและอุปกรณ์ (Vehicles and Parts : V)

น้ำมันและสิ่งหล่อลื่น (Fuel and Lubricant : VI)

สินค้าอื่น ๆ (Other Goods : VII)

และ Traded Goods ทั้งหมด

โดยให้ค่าความยืดหยุ่น ของการนำเข้าและส่งออกเริ่มจาก 1.0 และเพิ่มครั้งละ 0.5 จนถึง 5.0 แล้วจึงเพิ่มครั้งละ 1 จนถึง 7.0 โดยค่าที่ถือเป็นค่ากลาง (base case) คือ ความยืดหยุ่นของการนำเข้าและส่งออกมีค่าเท่ากับ 2.25 และ 3.25 ตามลำดับ

ข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่าการส่งออกนำเข้า อัตราภาษีส่งออกนำเข้า อัตราค่าขนส่งและ

อัตรากำไร ของสินค้าในกลุ่มต่าง ๆ ดังกล่าว จะใช้ข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ย 10 ปี ทั้งนี้รายละเอียดผลการคำนวณ ปรากฏใน ตารางที่ 1-8 ของภาคผนวก ค.

ผลการทดสอบ พบว่าเมื่อทดลองให้ค่าความยืดหยุ่นของการนำเข้า (e) เพิ่ม ค่าแปรราคาเงาจะมีค่าลดลงในทุกระดับค่าความยืดหยุ่นของการส่งออก (n) ที่ให้ และตรงกันข้ามเมื่อให้ค่าในทุกระดับค่าความยืดหยุ่นการส่งออก (n) มีค่าสูงขึ้น ค่าแปรราคาเงาจะมีค่าสูงขึ้นในทุกระดับค่า ความยืดหยุ่นการนำเข้า (e) ที่กำหนดให้ และค่าแปรราคาเงาจะมีความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของค่าความยืดหยุ่นการนำเข้า (e) มากกว่า ความยืดหยุ่นการส่งออก (n)

4.5 การประมาณการค่าแปรราคาเงาของข้าว

เหตุผลที่ต้องแยกการประมาณการค่าแปรราคาเงาของข้าว ออกจากสินค้าในหมวดสินค้าบริโภค (Consumer goods) ก็เนื่องจากว่า ข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทย และเป็นรายการที่สำคัญที่สุดในหมวดสินค้ากลุ่มนี้ การรวมหรือหักรายการนี้ออกไป ไม่เพียงแต่กระทบมูลค่าการส่งออกเท่านั้น ยังส่งผลกระทบต่อมูลค่าภาษีอากรของหมวดนี้ด้วยนอกจากนี้ยังเป็นสินค้าที่มีงานวิจัยมากมายเกี่ยวข้องกับความยืดหยุ่นของอุปสงค์ข้าวไทยในตลาดโลก ซึ่งให้ข้อสรุปว่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ข้าวไทยในตลาดโลกไม่ได้มีลักษณะ perfectly elastic อย่างไรก็ตาม ก่อนจะทำการคำนวณค่าแปรราคาเงาของข้าว สมควรที่จะ ได้กล่าวถึงลักษณะความเบี่ยงเบนของราคาข้าว ซึ่งส่วนมากเป็นผลมาจากการที่รัฐเข้าไปแทรกแซงการทำงานของตลาดข้าว ในระดับต่าง ๆ หลังจากนั้น ก็จะพิจารณาถึงผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความยืดหยุ่นของอุปสงค์และอุปทานข้าว เพื่อเป็นข้อมูลในการคำนวณค่าแปรราคาเงา ต่อไป

4.5.1 เครื่องมือของนโยบายการส่งออกข้าว

ตามที่กล่าวมาแล้วว่า ข้าวเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ ขณะเดียวกันก็เป็นอาหารหลักของคนไทยด้วย ดังนั้น รัฐจึงเข้ามาเกี่ยวข้องควบคุมดูแลในการส่งออกข้าวด้วย เพื่อป้องกันมิให้เกิดการขาดแคลนในประเทศ หรือราคาข้าวภายในประเทศสูงจนเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ เครื่องมือของนโยบายการส่งออกข้าวของไทย ได้แก่

- 4.5.1.1 การเก็บค่าธรรมเนียมการส่งออก
- 4.5.1.2 การควบคุมปริมาณการส่งออก
- 4.5.1.3 การสำรองข้าว
- 4.5.1.4 การเก็บภาษีส่งออก

4.5.1.1 การเก็บค่าธรรมเนียมการส่งออก

ค่าธรรมเนียมการส่งออกข้าว หรือที่เรียกว่า พรีเมียมข้าว (rice premium) นั้น คือ ค่าธรรมเนียมพิเศษที่กระทรวงพาณิชย์เรียกเก็บจากผู้ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ นอกเหนือจากภาษีส่งออกปกติ การเรียกเก็บพรีเมียมข้าว เดิมมีวัตถุประสงค์หลักในการหารายได้เข้ารัฐ แต่ต่อมาได้ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมปริมาณข้าวส่งออก และใช้เพื่อรักษาเสถียรภาพของราคาข้าวภายในประเทศด้วย กล่าวคือในช่วงที่ต่างประเทศมีความต้องการซื้อข้าวไทยเพิ่มขึ้น ทางกรมก็จะประกาศขึ้นอัตราค่าพรีเมียมให้เหมาะสม และตรงกันข้ามในทางกลับกัน ด้วยเหตุนี้การจำกัดเก็บพรีเมียมข้าวจึงไม่ได้ออกเป็นกฎหมายเหมือนกับการจัดเก็บภาษีทั่วไป แต่เป็นเพียงประกาศของกระทรวงพาณิชย์เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ทันต่อสถานการณ์ข้าวในตลาดโลก การจำกัดเก็บจะจัดเก็บในอัตราที่แตกต่างกันตามชนิดของข้าวที่ส่งออก และได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราการจัดเก็บตามสถานการณ์ข้าว ตารางที่ 4.9 แสดงมูลค่าพรีเมียมข้าวที่จัดเก็บได้ ตั้งแต่ปี 2519 จนถึงยกเลิก

4.5.1.2 การควบคุมปริมาณการส่งออก

มาตรการที่ทางราชการใช้ในการควบคุมปริมาณการส่งออกได้แก่ การกำหนดเป้าหมายการส่งออกข้าวเป็นรายปี การกำหนดโควตาการส่งออก การห้ามการส่งออกโดยเด็ดขาด และการกำหนดให้ผู้ส่งออกต้องขออนุญาตก่อนจำหน่าย หรือส่งออกข้าวให้แก่ผู้ซื้อในต่างประเทศ มาตรการควบคุมปริมาณการส่งออกนี้ ได้นำมาใช้ควบคู่กับมาตรการอื่น ๆ เช่น การเก็บพรีเมียมข้าว และการสำรองข้าว เพื่อป้องกันมิให้เกิดการขาดแคลนข้าวในประเทศ และเพื่อรักษาเสถียรภาพของราคาข้าวภายในให้อยู่ในระดับที่ไม่ทำให้ผู้บริโภคร้อน นอกจากนั้น มาตรการดังกล่าว ยังเป็นมาตรการที่ทางการได้ดำเนินการมาตลอด และทำให้ผ่อนคลายสถานการณ์ได้

4.5.1.3 การสำรองข้าว

การสำรองข้าว (rice reserve requirement) เป็นอีกมาตรการหนึ่งที่กระทรวงพาณิชย์นำมาใช้ควบคุมเพื่อไม่ให้มีการส่งออกข้าวมากจนเกิดการขาดแคลนข้าวภายในประเทศ โดยผู้ส่งออกข้าวจะต้องสำรองข้าวไว้ตามชนิดและอัตราส่วน ตามที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดเป็นคราว ๆ ไป และทางกรมการค้าภายในหรือองค์การคลังสินค้าจะรับซื้อกลับในราคาที่ค่อนข้างถูกกว่าราคาตลาด เพื่อนำไปจำหน่ายในราคาถูกให้แก่ประชาชนต่อไป หรือ แทนที่จะกำหนดเป็นข้าวก็อาจกำหนดในรูปของตัวเงินก็ได้ สำหรับข้อมูลเฉพาะช่วงปีที่ศึกษา คือตั้งแต่ 2523 ถึงยกเลิก และการสำรองข้าวโดยกำหนดการสำรองเป็นตัวเงิน ปรากฏตามตารางที่ 4.10 และ 4.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 มูลค่าการเก็บค่าธรรมเนียมการส่งออกข้าวตั้งแต่ปี 2519-2529

หน่วย : ล้านบาท

	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
1 มกราคม	41.10	47.20	105.03	181.88	198.16	154.67	41.21	60.67	27.61	35.25	25.01
2 กุมภาพันธ์	14.00	60.90	91.65	91.47	215.41	75.95	37.46	46.03	34.96	32.74	-
3 มีนาคม	31.30	76.10	170.40	63.43	268.45	151.69	49.46	51.48	41.58	37.15	-
4 เมษายน	26.50	56.00	91.65	90.15	94.99	109.29	71.23	53.10	27.47	41.23	-
5 พฤษภาคม	49.50	60.60	99.67	109.24	9.951	227.30	53.31	71.52	44.85	31.85	-
6 มิถุนายน	36.20	112.60	56.28	200.89	67.46	83.24	52.26	46.37	47.44	25.43	-
7 กรกฎาคม	36.00	80.00	58.70	115.94	97.08	81.64	54.67	60.38	37.99	43.03	-
8 สิงหาคม	37.20	159.00	102.97	209.01	105.46	81.66	95.52	100.84	33.27	40.74	-
9 กันยายน	63.40	133.80	75.07	86.40	108.63	62.52	37.49	59.05	35.43	47.52	-
10 ตุลาคม	15.70	24.80	22.84	124.94	66.76	30.52	41.85	32.46	31.78	36.25	-
11 พฤศจิกายน	19.40	76.60	135.48	69.17	69.76	119.66	38.50	13.66	44.74	29.75	-
12 ธันวาคม	52.80	58.90	117.32	88.35	147.06	250.39	67.61	31.08	43.58	27.75	-
	423.10	946.50	1,127.06	1,403.87	1,529.58	1,428.26	640.57	626.64	450.70	428.69	25.01

ที่มา : วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 133 สิงหาคม 2525 หน้า 115

ตารางที่ 4.10 อัตราการสำรองข้าวและราคาที่รัฐรับซื้อ ตั้งแต่ปี 2523 ถึงยกเลิก

วัน/เดือน/ปี	อัตรา ข้าวสำรอง	ชนิดข้าวสำรอง	ราคาที่กระทรวงพาณิชย์ รับซื้อจากผู้ส่งข้าวออก (บาท/เมตริกตัน)
15 ก.พ. 2523	50%	เหมือนวันที่ 22 พ.ย. 2522 สำรองเป็นข้าวโอชานิตเดี่ยว	3,000
17 พ.ค. 2523	50%	เหมือนวันที่ 22 พ.ย. 2522 สำรองเป็นข้าวโอชานิตเดี่ยว	3,000 2,700
9 ก.ค. 2523	50%	เหมือนวันที่ 22 พ.ย. 2522 สำรองเป็นข้าวโอชานิตเดี่ยว	2,950
15 ต.ค. 2523	60%	สำหรับการส่งข้าวทุกชนิดและปลายข้าว เอวันเลิศพิเศษ	
	10%	สำหรับปลายข้าวทุกชนิดนอกจาก ปลายข้าวขาวเอวันเลิศพิเศษ สำรองเป็นข้าวโอชานิตเดี่ยว	3,150 (ส่งมอบก่อน 30 มิ.ย. 24) 3,050 (ส่งมอบ 1 ก.ค. - 30 พ.ย. 24)
28 ต.ค. 2524		ได้เปลี่ยนแปลงภาระการสำรองข้าวใหม่ โดยกำหนดเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน	
12 พ.ค. 2525		แทนการส่งมอบเป็นชนิดของข้าว ยกเลิกภาระการสำรองข้าวเพื่อ การบริโภคภายในประเทศ	

ที่มา : วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์ ปีที่ 12 , ฉบับที่ 133 (สิงหาคม 2525) :
หน้า 139-145

ตารางที่ 4.11 การสำรองข้าวโดยกำหนดภาระการสำรองเป็นตัวเงิน

ภาระสำรอง (บาท/เมตริกตัน)

ประเภทข้าวส่งออก	(28 ตค.2524) ^{1/}	(7 ธค.2524)	(7 มค.2525)	(2 กพ.2525)	(12 พค.2525) ^{2/}
1. ข้าว 100% และ 5%	2,000	1,000	750	350	-
2. ข้าว 10% - 20%	1,750*	875*	437.50	215	-
3. ข้าวหนึ่ง 100% -20%	2,000*	875*	437.50	215	-
4. ข้าวกล้อง 100% - 20%	1,750*	875*	437.50	215	-
5. ข้าวเหนียว 10% - 20%	1,750*	875*	437.50	215	-
6. ปลายข้าวแคว้นเลิศพิเศษ	1,750	875	437.50	215	-
7. ปลายข้าวแคว้นทุกชนิด	650	325	(ยกเว้น)	(ยกเว้น)	-
ยกเว้นปลายข้าวแคว้น เลิศพิเศษ					
8. ปลายข้าวชนิดอื่นๆ	300	150	(ยกเว้น)	(ยกเว้น)	-

ที่มา : วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 133 (สิงหาคม 2525) : หน้า 146

หมายเหตุ :-

ส่วนข้าวอื่น ๆ ที่มีได้ระบุไว้ข้างต้นให้ได้รับการยกเว้นภาระสำรอง

*เป็นภาระสำรองสำหรับการส่งออกข้าว 10% ลงไป ข้าวหนึ่งทุกชนิด ข้าวกล้องทุกชนิด และข้าวเหนียวทุกชนิด

1/ เนื่องจากราคาข้าวในประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้น ผู้ส่งออกต้องรับภาระขาดทุน ในการสำรองข้าวให้กับทางการมากขึ้น ทางทางจึงได้เปลี่ยนแปลงวิธีการสำรองข้าว เสียใหม่โดยกำหนดภาระการสำรองข้าวไว้เป็นจำนวนเงินที่แน่นอน

2/ กระทรวงพาณิชย์ได้พิจารณาถึงความจำเป็น และเพื่อสนับสนุนการส่งออกให้ดียิ่งขึ้น จึงได้มีการประกาศฉบับลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2525 ให้ยกเลิกการสำรองข้าว เพื่อบริโภคภายในประเทศ

4.5.1.4 การเก็บภาษีส่งออก

ภาษีส่งออกข้าว ได้แก่ อากรขาออก (export duty) และ ภาษีการค้า ซึ่งโดยทั่วไปจะรวมภาษีเทศบาลด้วยอีก 10% ของภาษีการค้า กรมศุลกากรเป็นผู้จัดเก็บจากพ่อค้าผู้ส่งออก และมีประวัติการจัดเก็บที่ยาวนาน เริ่มตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มส่งออกข้าว แต่ในระยะหลังนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าข้าวในต่างประเทศให้ข้าวไทยมีความได้เปรียบในตลาดโลก จึงได้มีการยกเลิกการจัดเก็บภาษีนี้ ทั้งนี้ข้อมูลค่าอากรขาออกของข้าวที่จัดเก็บได้ตั้งแต่ปี 2523 จนถึงยกเลิก ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.4 แล้ว

4.5.2 ความยืดหยุ่นของอุปสงค์และอุปทานข้าว

การคำนวณหาค่าแปรราคาเงาของข้าวซึ่งเป็นรายการสำคัญที่สุดในหมวดสินค้าบริโภค เกี่ยวข้องกับความยืดหยุ่น คือความยืดหยุ่นต่อราคาของอุปสงค์ข้าวไทยในตลาดโลก ซึ่งผลงานการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ประมวลได้ตามตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการประมาณการค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของอุปสงค์ในการเสนอซื้อข้าวไทยในตลาดโลก (Price Elasticity of Foreign Demand for Thai Rice Export)

ชื่อผู้วิเคราะห์	ระยะเวลาแห่งการ		ค่าประมาณการ	
	ประมาณการ	ระยะสั้น	ระยะยาว	
1. ศรีปริญญา รามโกมุท	2499-2503	-2.0 ถึง -2.5	-	-
2. สุระ สนิทธานนท์	ไม่ระบุ	-20	-	-
3. อุดม เกิดนิบูลย์	2492-2508	-1.3529	-	-
4. วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์	2498-2509	-6.4137	-	-
5. R.F. Daly	2502-2515	-0.894	-	-
6. Hiroshi Tsujii	2494-2512	-0.987	-	-
7. วีรพงษ์ รามางกูร	2496-2516	-0.8622	-2.2034	-
8. จำลอง อติกุล	2495-2513	-3.3893	-	-
9. Hideki Imaoka	2503-2511	-0.66	-	-
10. โอฟีร์ ไชยประวัติ และ สาธิต์ ปรีวัตร	2494-2516	+0.66	เกือบเท่า infinity	-

ตารางที่ 4.12 ต่อ

ชื่อผู้วิเคราะห์	ระยะเวลาแห่งการ ประมาณการ	ค่าประมาณการ	
		ระยะสั้น	ระยะยาว
11. สุปจน์ จุนอนันตธรรม	2498-2515	-0.961	-1.191
		-1.062	-1.309
12. Chung Ming Wong(1)	2494-2515	-3.9069	-
		-3.8969	-
13. Chung Ming Wong(2)	2494-2515	-3.9994	-
14. นิลิษฐ์ เศรษฐวงศ์	2503-2518	-0.269	-
15. จิรพล โปษุคคี	2500-2518	-0.2151	-
16. เจษฎา โลหอุจน์จิตร	2501-2505	elasitic	-
17. ศรัณย์ วรรัตนเจรเวีย	2500-2519	-3.6900	-
		-1.9000	-
18. ไชศรี คนจริง(1)	2507/8-2519/20	-6.66	-
19. ไชศรี คนจริง(2)	2507-2519	-6.66	-
20. พิชัย คณวิชาภรณ์	2499-2518	inelastic	-
21. ธงไชย เพ็ชรรัตน์	2501-2520	-0.5428	-
		-1.6216	-
22. สรยุทธ มินะพันธ์	2502-2519	-1.072	-
23. ประสิทธิ์ สันตโยดม	2509-2519	-7.038	-
24. Leroy Blakeslee, et al.	2501/2-2519	-2.04	-
25. Tolley, Thomas and Wong	2494-2515	3.9994	-

ที่มา : รังสรรค์ ธนะพรพันธ์. เศรษฐศาสตร์ว่าด้วย ฟรีเมีย าว เอกสารวิจัยหมายเลข 23
สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2530, หน้า 60.

ผลการประมาณการแตกต่างกันมากตั้งแต่ใกล้ศูนย์จนถึงเกือบ infinity สาเหตุสำคัญประการหนึ่งน่าจะเกี่ยวกับช่วงเวลาของการศึกษาที่แตกต่างกัน วิธีการศึกษาทางสถิติที่ใช้ก็แตกต่างกันด้วย และถ้าหากพิจารณาการวิเคราะห์เชิงทฤษฎี อุปสงค์ในการส่งออกข้าวไทยในตลาดโลก (N_w) จะมีความยืดหยุ่นต่อราคามากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับข้อสมมติเกี่ยวกับโครงสร้างของตลาดข้าวระหว่างประเทศด้วย กล่าวคือ หากตลาดข้าวระหว่างประเทศมีการแข่งขันสมบูรณ์ (perfect competition) N_w จะมีค่าเท่ากับ infinity แต่ถ้าหากตลาดข้าวระหว่างประเทศเป็นตลาดที่มีคู่แข่งชั้นน้อยราย (oligopoly) อุปสงค์ในการส่งออกข้าวไทยในตลาดโลก N_w จะมีความยืดหยุ่นต่อราคาน้อย

4.5.3 การคำนวณค่าแปรราคาเงาของข้าว

จากหัวข้อ 4.5.1 สรุปได้ว่าความเบี่ยงเบนระหว่างราคาข้าวภายในกับภายนอกเป็นผลจาก มาตรการทั้ง 4 ของรัฐ คือ ภาษีส่งออก การควบคุมปริมาณการส่งออก การสำรองข้าว และการเก็บภาษีส่งออก อย่างไรก็ตามการจะหาผลการควบคุมปริมาณการส่งออก อาจหาได้จำกัด ความแตกต่างของราคาข้าวระหว่างกรณีที่มีการควบคุมปริมาณการส่งออก และกรณีไม่มี ส่วนการหาผลของมาตรการสำรองข้าว อาจหาได้จากส่วนแตกต่างระหว่างราคา f.o.b. เฉลี่ย กับราคาที่กระทรวงพาณิชย์รับซื้อจากผู้ส่งข้าวออกเฉลี่ย แต่เนื่องจากมาตรการดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงน้อย ประกอบกับมีข้อจำกัดด้านข้อมูล ในที่นี้จึงพิจารณาเฉพาะผลของมาตรการด้านภาษีส่งออก และค่าธรรมเนียมการส่งออก ซึ่งจากข้อมูล ตารางที่ 4.2 (มูลค่าการส่งออกข้าว) ตารางที่ 4.4 (มูลค่าอากรขาออก) และ ตารางที่ 4.9 (มูลค่าค่าธรรมเนียมการส่งออกข้าวที่จัดเก็บได้) พบว่า อัตราภาษีและค่าธรรมเนียมการส่งข้าวต่อมูลค่าการส่งออกข้าว 10 ปี เฉลี่ย (t^R) คือ 0.063 ผลการคำนวณ มีดังนี้

พิจารณาเฉพาะความยืดหยุ่นของอุปสงค์ในการส่งออกข้าวไทยในตลาดโลก ซึ่งมีค่าน้อยกว่า infinity ค่าแปรราคาเงาในกรณีนี้ ได้แก่

$$RCF = \frac{MER^R}{DP^R}$$

เมื่อ	RCF	=	ค่าแปรราคาเงาของข้าว
	MER^R	=	marginal export revenue of rice
	DP^R	=	domestic price of rice

จาก $MER = \frac{f.o.b. (1 - t^R)}{|Nw|}$

และ $DP^R = P_w^R (1 - t^R)$

เมื่อ $N_w^R =$ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาในการส่งออกข้าวไทย
ในตลาดโลก ในรูปค่าสัมบูรณ์

ดังนั้น $RCF = \frac{P_w^R (1 - t^R)}{|N_w^R|}$

$$= \frac{P_w^R (1 - t^R)}{|N_w^R|}$$

โดยที่ ค่า N^R (ตารางที่ 4.12) อย่างไรก็ตามในที่นี้จะสมมติค่าที่น่าจะเหมาะสม
คือ $N^R_w = -3$ (ค่ากลาง) และทดลองคำนวณโดยใช้ค่าเหล่านี้ ๆ ค่า ผลการคำนวณเป็น ดังนี้

N^R_w	RCF
-2	1.144
-3	1.104
-4	1.091
-5	1.085

ค่า RCF ที่ได้จากการคำนวณ มีค่าใกล้เคียงกับ 1 และเข้าใกล้ 1 มากขึ้น เมื่อ
ค่า N_w (ไม่คิดเครื่องหมาย) สูงขึ้น การที่ค่า RCF ใกล้เคียงกับ 1 แสดงว่า distortion
ใน sector นี้ของเศรษฐกิจไทยมีน้อยมาก และแทบจะไม่มีเลย หากลักษณะตลาดข้าวของโลกมี
การแข่งขันมากยิ่งขึ้น (N_w มีค่าสูงขึ้น)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย